

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30.—
za pol leta " 15.—
za inozemstvo
za celo leto Din 50.—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamka za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Vsakdo vzi-
vaja
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
čajo. — Plača in tož-
be v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
n. št. 2506. — Račun
pri poštini hranilni
št. 14.194.

Kmetje in boj za obstanek.

V dobi fevdalizma, to je takrat, ko je bila vsa zemlja še last deželnega kneza, ki jo je dajal potem plemenitim vitezom v dedni ali pa dosmrtni najem (v »fevd«, odtod beseda »fevdalizem«), je bilo življenje za ljudi, ki so zemljo obdelovali, navadno hlapčevsko ali najemniško življenje. Ljudje, ki so zemljo obdelovali, so bili po našem grajščinski hlapci, ki so morali obdelovati poleg njim določenega kosa zemlje še grajščinsko zemljo (tlaka), od pridelka na njim doznačeni zemlji pa so morali grajščaku oddajati desetino. Če je bil grajščak pravičen in dober človek, se je njegovim podložnikom (kmetom) godilo še precej dobro, hudo pa je bilo, če je bil grajščak krut in neusmiljen gospodar. Iz zgodovine kmečkih uporov vemo, kako strahovito so včasih razuzdani plemenitaki delali s kmeti.

Na drugi strani pa je bil kmet grajščinski podložnik, ki je pošteno opravil vse svoje dajatve (tlako in desetino), prost vsakega davka, ker je davek moral plačevati grajščak — če ga je hotel in se ni deželnemu knezu uprl, kar se je tudi zgodilo —; ob slabi letini pa je zopet moral grajščak gledati, da je prehranil dobro ali slabo njemu podložne kmete, če ni hotel, da mu vse delovne moči ne pomrjo.

Razlika med grajščinskimi tlačani in sužnji torej ni bila posebno velika. Tlačani ni bil svoboden človek, ampak je bil »stvar«, tako kakor živinče, ki ga je gospodar lahko prodal, ubil ali pa zaigral. Ruski in poljski grofi in knezi so včasih zaigrali v eni noči veleposestva, kjer je delalo zanje po 20.000 kmetov-tlačanov. Kmetje-tlačani so seveda delali naprej, plodu njihovega dela pa ni več užival stari gospodar, ki jih je zaigral, ampak tisti, ki je v igri, včasih v eni sami noči, posestvo s kmeti vred dobil.

Razumljivo, da to razmerje med plemenitimi grajščaki in med njihovimi kmečkimi tlačani ni moglo ostati v veljavi še potem, ko je veliki francoski prevrat uveljavil s krvjo načela svobode človeka in človeškega dostojanstva. Ta veliki duhovni preokret je proglasil enakopravnost vseh ljudi pred postavo — ne njihove »enakosti«, ker enakosti v ožjem smislu besede nikjer v naravi ni in tudi med ljudmi ne — in posledica tega načela se je uveljavila tudi na gospodarskem polju: Vsak naj dela, naj pa tudi plodove svojega dela vsak sam dobiva. Kdor dela za drugega, mora dobiti pošteno plačilo za svoje delo po pogodbi, nihče pa nima pravice zahtevati od nikogar zastojnega dela. Dosledno tem načelom je bilo rečeno tudi, da je zemlja last tistih, ki jo obdelujejo.

Francoski prevrat je torej kmete osvobodil tlačanstva in jih napravil za gospodarje in lastnike tiste zemlje, ki so jo obdelovali. Gospodarji svoje zemlje so postali kmetje v Evropi ponekod prej, ponekod pozneje, deloma z odškodnino grajščakom, drugod zopet brez odškodnine. (V Sloveniji niso kmetje svobodni gospodarji na svoji zemlji niti 100 let, pa tudi za to svobodo se njim samim ni bilo treba posebno boriti, ker jim je bila

takorekoč navržena in ponekod celo vsiljena z Dunaja — zato pa svojo gospodarsko svobodo še danes mnogo premalo cenijo! Med kmeti v Prekmurju je še danes mnogo takih, ki bi mnogo raje ostali še zanaprej podložniki madžarskih grofov, kakor pa da bi postali sami svoji kmetje).

Kmetje in mednarodni kapital.

Istočasno z osvoboditvijo kmetov pa sta bila osvobojena tudi obrt in trgovina vseh vezi. Vedno številnejše tehnične iznajdbe (parni stroji itd.) so obrt in industrijo silno pospeševale in veliki kapital, ki je zagospodaril v industriji in v veletrgovini, je začel dobivati še mnogo močnejši vpliv na vse javno in državno življenje v Evropi in po svetu sploh, kakor so ga nekdanj imeli plemenitaki.

Mednarodni kapital se je razvijal in je dobil tak vpliv, da brez sodelovanja velebank nobena država več živeti ni mogla. Kmetje so postali po francoski revoluciji res svobodni ljudje, izgubili pa so ves vpliv na javno in državno življenje, ker so bili zaostali, ker so bili nepoučeni in ker niso bili organizirani!

Rekli smo zgoraj, da je francoska revolucija v vseh evropskih državah uveljavila načelo človeških pravic in svobode človeka. To načelo se je uveljavilo v raznih državah na različne načine. Najbolj znan je način demokracije in parlamentarizma. Velepomembnosti tega načela pa se zlasti kmetje skoro v nobeni evropski državi niso docela zavedali in se ga ne zavedajo niti danes, in sicer samo zaradi svoje duševne zaostalosti in nepoučenosti in baš zato je imel veliki kapital najlepšo priložnost, da razširi svoje neomejeno gospodstvo tudi nad »parlamentarnimi« in »demokracijskimi« državami na ogromno škodo kmečkega stanu!

Kako dela velekapital?

Stara stvar je, da veliki kapital nikdar ne nastopa nikjer v svoji pravi obliki, ampak da vedno najde kakšno zaveso, za katero se skrije. Posebno priljubljena taka zavesa ali krinka so razne »ideje«. Velekapital je še vsako tako »idejo« vkljenil v svoj suženjski jarem. Naj povemo nekaj zgledov.

V srednjem veku je bila silno močna verska ideja. Iz zgodovine vemo, kakšno silno ogorčenje je zavladalo po vsi krščanski Evropi, ko so Turki (muslimani) zavzeli Sveto deželo (Palestino). Začele so se »križarske vojske« za osvoboditev Svete dežele od jarma nevernikov, ki so trajale s presledki nekaj sto let.

Natančnejša zgodovina pa nam pove, da tu ni šlo samo za versko navdušenje. Res je že, da je bilo versko navdušenje tu in še zelo dosti ga je bilo. Zada pa so se skrivali veliki interesi trgovskega kapitala. Bogati evropski trgovci so znali namreč prav dobro izračunati, koliko dobička bi imeli, če bi prišla trgovina z bogatimi zakladi orijenta v njihove roke! In ker nobene vojske ni brez denarja, zato so tedanji kapitalisti prav globoko segli v svoj žep, da financirajo »vojsko za

sveto stvar«. Za bojovnike-križarje so bile križarske vojske res sveta stvar, toda za tiste, ki so stali zadaj, pa to ni bilo prav nič sveta stvar v resnici, ampak navadna trgovska, kapitalistična špekulacija. Ljudem so seveda dopovedovali, da gre za vero in proti nevernikom, kajti če bi bili povedali ljudem resnico, da jim gre le za kšeft, bi bili ljudje kapitalistom pač pokazali osle in jim rekli, naj gredo sami po kostanj v turški ogenj!

Drug primer: Med vojno so imeli tudi naši kmetje priložnost spoznati, da so Rusi silno pobožni ljudje. Iz časopisov pa naši ljudje tudi vedo, kako silno je koprnela ruska vlada po Carigradu. Ruska vlada — to so bili ruski kapitalisti, ki bi bili radi imeli svoboden dostop v odprto morje. Če bi bili pa to javno povedali pobožnim ruskim mužikom, bi jim bili ti bržkone rekli: »E, pa glejte, da ga dobite brez naše kože! Da pa pridobe za svoje načrte tudi pobožne mužike, da bi drage volje nesli svojo kožo naprodaj za interese kapitala, so se skrili tudi ruski kapitalisti za versko »idejo« in so rekli mužikom, da zahteva čast svetega pravoslavja, da se zablešči na carigrajskih cerkvah zopet trojni križ namesto polmeseča.

Tretji primer: Svetovna vojna. Nikdar še nismo tolikrat slišali besede »narod« kakor med svetovno vojno. Vse časopisje celega sveta je gonilo vsa vojna leta le eno lajno o »osvoboditvi zatiranih in tlačanih narodov«. Trapasti in bedasti, kakor so ljudje že po svoji naturi, so seveda tudi to bedarijo verjeli, ker niso pomislili, da za blagor bližnjega še nikdar nobena puška ni počila, ampak edino le za lastni blagor. Ko pa je bila zmaga tu, in so dobili francoski kapitalisti v svoje roke bogate rudnike v Alzaciji, poljski kapitalisti nemške premogovnike v Šleziji in angleški kapitalisti nemške kolonije — e, zbogom »osvoboditev zatiranih narodov«! — Danes imamo v Evropi 40 milijonov ljudi, ki pripadajo narodnim manjšinam!

Iz teh primerov morete razumeti, kako velika je razlika med lepimi besedami in med trdo in neizprosno resnico. Takšno zlorabo sicer lepih in plemenitih idej od strani velekapitala pa omogoča edino le nevednost, nepoučenost in duševna zaostalost ljudi, zlasti kmetov in zato ni nič čudnega, da ravno kmetje najbolj plačujejo račune velekapitalu z denarjem in s krvjo. Pri nas se je to godilo preko strank in zato smo morali dobiti 6. januar, kar je bilo popolnoma prav.

Le pogledimo, kako je! Na Angleškem kmetje še dandanes niso gospodarji svoje zemlje, čeprav imajo parlamentarizem že skoro 700 let! Gospodarji so plemeniti lordi, zemljo pa obdelujejo najemniki. V najnovejšem času pa so se začeli gibati tudi angleški najemniki in angleška liberalna stranka energično zahteva agrarno reformo.

Na Francoskem, kjer je domovina velike revolucije, so se kmetje dali vedno izrabljati za verske in protiverske boje, za republikanstvo in proti njemu, za desničarstvo in levničarstvo itd. Zato pa so ostali vedno na tleh. Šele v najnovejši dobi so začeli spregledavati tudi francoski kmetje, kako jih zastopniki velekapitala s svojimi »idejami« vlečejo za

nos in izkoriščajo, in so ustanovili svojo francosko kmečko organizacijo, o kateri smo tudi mi že poročali.

V Nemčiji ni dosti boljše. Kmetje so razcepljeni in raztepeni na bogvekoliko strank, ki poznajo kmete in kmečke interese le ob volitvah, potem pa zbogom! Začelo pa se je svitati in daniti tudi že v nemških kmečkih glavah in ne bo menda več dolgo trajalo, ko bodo nemški kmetje organizirani kot kmetje ne samo v zadrugah in v kmetijskih družbah, ampak tudi politično, borbo za »ideje« naj pa vodijo oni, ki imajo od tega kakšno korist.

Sijajna je kmečka organizacija na Češkem. Češki kmetje so pravočasno spoznali, da ni dovolj samo tehnična organizacija (za cenen kredit, za povzdigo živinoreje itd.), ampak da je treba dobiti vpliv tudi na zakonodavstvo. Tak vpliv pa je mogoče dobiti v stanovsko urejeni državi le preko močne stanovske organizacije, kjer pa imajo parlamentaren sistem, pa preko močne politične strankarske organizacije, ki skrbno pazi, da je vsa zakonodaja vsaj taka, da procvitu kmetijstva ne škoduje.

Po vzoru češke organizacije je zgrajena tudi kmečka organizacija v Rumuniji.

Pregled in sklep.

Iz povedanega je razvidno sledeče:

1. Najhujši sovražnik kmeta v njegovem boju za obstanek je po celi Evropi nepoučenost in preslaba politična izobrazba. Kmetje se ne zavedajo dovolj niti pomena svojega števila, niti pomena važnosti svojega stanu in ne znajo izkoristiti svojega položaja niti v stanovsko niti v parlamentarno organiziranih državah.

2. V pretežni večini se dajo kmetje še dandanes zavajati v svojo veliko škodo v borbe za različne »ideje« (verske, »kulturne« itd.), ki jih zlasti velekapital zlorablja za svoje umazane spekulacije. Slovenski kmetje so se z ruskimi vojnimi ujetniki prav dobro razumeli, čeprav so bili ti druge vere in druge narodnosti. Razumeli so se, ker so bili eni in drugi kmetje, ki ljubijo svojo zemljo in žele v miru živeti med seboj.

3. Edina rešitev za ves kmečki stan je a) v veliki kmečki organizaciji, ki ne pozna nobenih »idej« (glej zgoraj) in ki se ne da zlorabljati v nobene zahrbtnne cilje, ampak pozna samo varstvo svojih kmečkih socialnih, gospodarskih in kulturnih interesov, in b) v kolikor mogoče veliki izobrazbi kmečnega ljudstva. Pod »izobrazbo« pa ne razumemo tistih čenč, n. pr. o življenju morskih roparjev na Kitajskem in podobnega blaga, ampak ono izobrazbo, ki človeku pove, kaj je človek, kaj je državljan in kaj je kmet. Kedar bodo kmetje v tem dobro podkovani, jih ne bo moglo nobeno časopisje več motiti in varati s kakšnimi »idejami«, ampak bodo kmetje v prijetnem položaju, da si bodo izbirali svoje glasnike in vodnike iz svojih vrst in bodo z lahkoto mogli varovati in zastopati svoje interese v vsakem položaju.

Takrat pa boj kmetov za obstanek ne bo več težak!

• • •

Opomba: Ko je bil ta članek že natisnjen, smo dobili v roke list »Narodna Odbrana«. Kar začudili smo se, ko smo našli tam članek, čegar misli se skoro popolnoma ujemajo z našimi. To je za nas dokaz, da smo na pravi poti.

Važne številke.

V pondeljek se je vršil v Beogradu občni zbor delničarjev Narodne banke. Ta denarni zavod je za gospodarstvo cele države najvažnejša ustanova, ker ima privilegij, da izdaja novčance (papirnati denar), drugič pa se ravna celokupna kredina politika v naši državi po obrestni meri, ki jo določa Narodna banka za svoja posojila.

Proti kreditni politiki Narodne banke so se pojavljale že vsa leta sem stalne pritožbe. Najbolj jasno govore številke same:

L. 1928. je Narodna banka dala trgovcem in industrijem 1470 milijonov dinarjev kreditov po 6, in 254 milijonov dinarjev po 8 procentov.

Od te vsote odpade:

Na Beograd	914 milj. Din.
Na Zagreb	202 milj. Din.
Na Ljubljano	74 milj. Din.
Na Maribor	43 milj. Din.
Na Cetinje (Črnogora)	29 milj. Din.
Na Skoplje	67 milj. Din.

Beograd je dobil torej več kakor polovico celokupnega kredita, dvanaestkrat več kakor Ljubljana in petkrat več kakor Zagreb.

Neskladnost postaja še večja, če pomislimo, da za glavno panogo našega gospodarstva, za kmetijstvo, v politiki Narodne banke doslej sploh ni bilo prostora. Njeni krediti so v prvi vrsti trgovski in industrijski, na kmečke potrebe se pa Narodna banka doslej ni ozirala.

Pred sestankom občnega zbora delničarjev se je v raznih gospodarskih listih o teh pritožbah mnogo razpravljalo in glavna krivda se je pripisovala dejstvu, da je ožji upravni odbor Narodne banke, ki določa kredite, sestavljen izključno iz Beograščanov, ki imajo v celotnem upravnem odboru dvetretjinsko večino. Upravni svetniki iz drugih krajev so

niso mogli ali pa se niso znali upreti dosednji praksi.

Oni, ki so pričakovali, da bo na zadnjem občnem zboru delničarjev padla kakšna druga odločitev in da se bo tudi Narodna banka prilagodila politiki enakopravnosti, ki jo je kraljev proglas od 6. januarja t. l. postavil kot smernico ne le vladi, ampak vsem činiteljem našega javnega življenja, niso prišli na svoj račun. Glavna govornika sta bila profesor Bajkić in dr. Čurčin. Profesor Bajkić je obtoževal upravo Narodne banke, da je s svojim centralizmom v kreditni politiki skrivna političnega razsula, kateremu je 6. januar napravil konec, dr. Čurčin pa je podčrtaval, »da cela zemlja (država) smatra Narodnu banku kao zavod beogradske čaršije« in je pozival člane upravnega odbora iz prečanskih krajev, da zahtevajo remeduro. Toda edini hrvaški grof Kulmer je podal kratko izjavo, v kateri je poudaril, da je izmučena Srbija po vojni potrebovala vsestranske podpore, ali »su sada prilike izmenjene i mi smo uvijek tražili (zahtevali), da se razlika u podeli kredita popravi.« Drugi so molčali!

Vsi listi so prinesli obširna poročila o tem občnem zboru, mi priobčujemo le najvažnejše.

Učite se nemški!

Pred vojno smo imeli Slovenci težke boje z Nemci, ker so nas ti hoteli kar izbrisati iz zgodovine in z naše zemlje. Nemška gospoda, ki je odločevala v Avstriji in na Dunaju, je z lepimi in nelepimi sredstvi delala na to, da bi postala Avstrija jezikovno enotna nemška država.

Tem poskusom nemške gospode so se z vso silo upirali vsi slovanski narodi v Avstriji in baš ti boji so mnogo pripomogli, da je Avstrija razpadla. Noben narod, kar jih je živelo

v Avstriji, si namreč ni hotel dati vzeti pravice, da se ne bi otroci vzgajali v materinem jeziku, ker je pri otrocih pouk v vsakem tujem jeziku brezuspešen, potem pa tudi noben narod ni mogel mirno trpeti, da bi bili njegovi člani gospodarsko zapostavljeni ali družabno prezirani zaradi tega, ker niso bili Nemci. Boj, ki smo ga vodili v Avstriji proti Nemcem, je bil torej boj za enakopravnost vsakega naroda z vladajočimi Nemci.

Danes pa živimo Slovenci v čisto drugačnem položaju. Danes smo tudi mi državni narod. Mi imamo danes slovenske ljudske, srednje in visoke šole. Za naše šolane ljudi ni nobena zapreka več, da ne bi mogli v javnih službah doseči tudi najvišjih mest, čeprav ne znajo tujih jezikov. V tem oziru smo torej po vojni dosegli zelo veliko.

Izpremenjeno razmerje našega naroda do države pa ima za nujno posledico, da se mora izpremeniti tudi naše razmerje do nemškega jezika. V tem oziru smo takoj po prevratu v svoji prenapetosti mnogo grešili, ker smo vse, kar je bilo »nemškega«, brezobzirno pospravili, namesto da bi bili čistili in izpreminjali le tam, kjer je to bilo potrebno. Tako je med drugim tudi pouk nemškega jezika pri nas kar izginil, na veliko škodo za našo mladino!

Prav je, in tako tudi mora biti, da imamo v narodni državi narodne šole in da vlada v javnih uradih narodni jezik, tako da vsak človek lahko ve, kaj hoče in zahteva od njega oblast. So pa v življenju tudi stvari, ki se javnega življenja ne tičejo naravnost, ki pa zato za posameznika niso nič manj važne, in ki nujno zahtevajo, da se naš človek nauči še kakega svetovnega jezika poleg svojega domačega.

Znana je stvar, da imamo Slovenci silno velik izvoz ljudi. Je žalibog zaenkrat tako, da za vse ni prostora doma. Tu se ne pojavlja samo vprašanje, kam naj gredo ti ljudje, ampak tudi vprašanje, kako naj se v tujini priprejajo naprej. Znano pa je, da si človek brez znanja kakšnega tujega svetovnega jezika težko pomaga naprej. Tak jezik je za nas v danih razmerah v prvi vrsti nemški jezik.

V naši deželi imamo silno mnogo obrtnege naraščaja, ki se pa doma ne more izučiti tako, kakor bi bilo potrebno, ker je pri nas premalo dela. Iz prakse vemo, da je med rokodelskim pomočnikom, ki je delal tudi v tujini, in pa med onim, ki se je izučil samo doma pri nas, velika razlika. Svoje znanje pa more naš obrtni naraščaj najbolj izpopolniti v tehnično najbolj razviti deželi, to je v Nemčiji. Izpopolnjevanje znanja v Nemčiji pa je mogoče le, če zna vajenec ali pomočnik kolikor toliko tudi nemški jezik.

A tudi za šolane ljudi pri nas je znanje nemščine silno važno. Nam še silno manjka domačih znanstvenih knjig. Kdor pa v znanosti ne napreduje, ta nazaduje. Nemci producirajo na leto na tisoče novih znanstvenih del, ker so pač velik in bogat narod. Pri nas to ni mogoče. Zato bomo mi še dolgo navezani na uporabo tujih znanstvenih knjig, v prvi vrsti pač nemških.

Zato svetujemo slovenskim kmetom, ki bi radi svojim otrokom olajšali življenje, naj poskrbe po možnosti, da se bodo njihovi otroci naučili kolikor toliko tudi nemščine, kar jim bo samo koristilo v bodočnosti. Danes je z nemškim poukom drugače kot je bilo nekdanj: Danes učenje nemščine ni več prisilna stvar, ampak je stvar proste volje — zato pa tudi učenje nemščine ne pomeni nobene narodne nevarnosti več. Danes je merodajna samo praktična korist.

Pazite, čitatelji! Ne dajte, da Vam uide današnji oglas odličnega sredstva za pranje, a to je Schichtov »Radion«. Hvaležni nam boste, če sami poizkušate.

POLITIČNE VESTI

Kako je treba tolmačiti novi zakon o zaščiti države.

Komentar beograjskega lista k spremembam zakona o zaščiti države.

Z ozirom na dejstvo, da so inozemski listi ponekod napačno tolmačili te dni izdane spremembe zakona o zaščiti države, objavlja »Vreme« pod naslovom: »kako treba shvatiti novi zakon o zaščiti države. — Jedno kompetentno tumačenje. — Inkriminirano je i propovedanje, da Srbi, Hrvati i Slovenci nisu jedan narod«, komentar, ki ga je list prejel od »pravniške avtoritete, katera je specialno kompetentna za tolmačenje novih zakonov«.

»Vreme« izvaja med drugim: Novi zakon polaga posebno pažnjo na 5 novo konstruiranih deliktov. Dosedaj je bila po zakonu o zaščiti države kot težak zločin kazniva propaganda za nasilne čine proti državi, po novem je zločin tudi propaganda potom novin v nameri, da se ustvari prepričanje o potrebi spremembe državne ureditve in političnega ali socialnega reda, četudi na miren način. Ta zločin se kvalificira kot nove vrste veleizdaja ter kaznuje s težko ječo do 5 let.

Drugi novi delikt je porogljivo ali prezirljivo obnašanje napram postoječemu političnemu in socialnemu redu in proti delu upravnih oblastij. Ni treba, da se storilec zaveda svoje krivice. Tudi karikature predstavnikov oblasti in objavljenje takih karikatur je kaznivo delo.

Posebno so poostrene določbe, ki se nanašajo na ustvarjanje razpoloženja za plemenski razdor. Prepovedano je vse, kar meri na to, da se izzove razpoloženje za plemensko razdvojenost. Ni torej prepovedano le izzivanje plemenske mržnje, temveč je tudi zabranjena vsaka propaganda, ki v svojem končnem rezultatu znači plemenski separatizem in nestrpnost. V smislu te odredbe je kaznjivo tudi propovedovanje vsake teorije, ki ni v duhu narodnega edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pregreški se kaznujejo z zaporom do 1 leta in denarno kaznijo do 10.000 Din.

Poseben delikt je propaganda, da se državnim ali samoupravnim oblastem otežkoča delovanje. Tu se je hotelo predvsem onemogočiti agitacijo proti temu, da poedinci odklanjajo sodelovanje v občinah itd., kar se je pojavilo pri postavljanju novih obč. uprav. Kazen je zapor do 6 mesecev ali denarna globa do 6000 Din.

Peti delikt se nanaša na poskuse via facti vzdržati organizacije razpuščenih strank odnošno ustvarjati razpoloženje protivno razpustu strankarskih organizacij in društev. Kazen za to je zapor do šest mesecev in globa do 6000 Din.

Proti temu tolmačenju pa je vstalo kot en mož zagrebško časopisje, posebno »Obzor«, ki pravi, da to tolmačenje nasprotuje proglasu Nj. Vel. Kralja, ki priznava i Srbe, i Hrvate i Slovence, in ravno tako nasprotuje izjavi Nj. Vel. Kralja, ki jo je dal vladar angleškemu časnikarju in kjer pravi, »da Srbi naj ostanejo Srbi, Hrvati Hrvati in Slovenci Slovenci, a vsi naj se čutijo kot Jugoslovane, ki žive v eni državi.«

Zato bodo tudi za nas merodajne besede vladarjeve in ne mnenje beograjskega časopisa.

Važne razprave v ženevi.

Dne 4. t. m. so pričele v Ženevi redne pomladanske seje odbora ali sveta Društva narodov. Članice društva narodov so skoro vse države na svetu razen Rusije in Amerike. V odboru Društva narodov so pa zastopane samo velesile in približno enako število

ostalih držav, katere izvoli v odbor za dobo nekaj let skupščina vseh članic Društva narodov. Na seje odbora ali sveta pridejo vedno tudi zastopniki onih držav, katerih se razprave na sejah tičejo.

Letošnje seje so bile izredno važne za našo državo, ker se je imelo na njih razpravljati o sporu radi veleposestva Belja in Topolovca ter o narodnih manjšinah.

Spor radi Belja in Topolovca se vleče že več let med našo državo in nadvojvodom Friderikom Habsburškim. Vlada SHS je takoj po svetovni vojni v smislu mirovni pogodbe zaplenila dvoje veleposestev Friderika, Belje in Topolovca. Nadvojvoda se je proti temu pritožil kot madjarski državljani na mednarodno sodišče v Haagu, češ da veleposestva niso last habsburške hiše, ampak njegova privatna lastnina. Zahteval je, da se zaplenitev njegovih veleposestev razveljavi in ista vrnejo, da se mu povrne vsa škoda, ki je bila storjena na veleposestvih in da se mu povrne tudi vsa vrednost pridelkov od dneva zaplembe do danes. Vlada SHS je smatrala vse te zahteve za protizakonite. Vsota nadvojvodovih zahtev je presegala deset milijard dinarjev.

Razprava o tej stvari bi se imela vršiti pred haaškimi razsodiščem 14. septembra preteklega leta. Vendar do nje ni prišlo, ker se je postavil zastopnik naše države na stališče, da haaško sodišče ni pristojno soditi v tej tožbi, ker je mirovna pogodba ne dopušča. Tožitelj je kljub temu ostal pri svojih zahtevah. Madjarska vlada se je obrnila na odbor Društva narodov, da on imenuje namestnika naši državi pri mednarodnem sodišču v Haagu (Haag je mesto na Nizozemskem).

Na razpravah, ki so se pretekli teden vršile v Ženevi, bi se imelo reševati torej o tem velevažnem vprašanju za našo državo. Zato je odšel v Ženevo namestnik našega zunanjega ministra dr. Kumanudi.

Zahteva madjarske vlade pa je bila odstavljena z dnevnega reda in odbor Društva narodov o njej ni razpravljal, ker se je med tem dosegel sporazum med madjarsko in našo vlado v tem smislu, da bo haaško sodišče sodilo o pristojnosti sojenja v tej tožbi. Možnost je pa tudi podana, da se spor reši v prijateljskem sporazumu brez sodišča in brez Društva narodov med obema vladama.

Druga važna razprava v Ženevi je bilo vprašanje o narodnih manjšinah. To vprašanje sta iznesla nemški zunanji minister in zastopnik Kanade Dandurand. Poleg nemške in madjarske narodne manjšine, ki se nas tiče, se je sprožilo v Ženevi tudi takozvano macedonsko vprašanje. Načelna razprava o manjšinskem vprašanju je trajala dva dni in se je končno poverilo trojico iz odbora, da pripravi za prihodnjo sejo podrobne predloge o vseh vloženi pritožbah.

Kako je pel boben po Sloveniji?

Višje deželno sodišče v Ljubljani je sestavilo podrobno statistiko o eksekucijah v letu 1928. Celokupno je bilo lani pri posameznih okrajnih sodiščih v Sloveniji vloženi in dovoljeni 62.196 izvršb.

Eksekucije so se napram letu 1927 pomnožile za 5901. Največ izvršilnih predlogov je prejelo okrajno sodišče v Mariboru in sicer 10.142, za tem okrajno sodišče v Ljubljani (8430), Novo mesto (1644) in Celje (3987). Iz podatkov je razvidno, da je boben pel pri okrajnih sodiščih na Gorenjskem mnogo bolj kakor na Notranjskem in Dolenjskem. Na Štajerskem in v Prekmurju so eksekucije dosegle silno visoke številke. Pri okrajnem sodišču v Radovljici je bilo vloženi 1423 izvršilnih predlogov, v Kamniku 1306 in v Kranju 1210. Okrajna sodišča na Notranjskem in Dolenjskem navajajo od 300 do 900 predlogov.

Preko 1000 eksekucij izkazujejo na Štajerskem okrajna sodišča: Brežice (1052), Ko-

je od nekaj bila znana po svoji hudočnosti.

Danes pa je cela hiša vesela, četudi se pere perilo, ker se rabi

Schicht Terpentin-Milo s svojimi predlogi

njice (1105) in Laško (1636). Rekordno število poleg Maribora je dosegel v eksekucijah Ptuj in sicer 2865, Prevalje so imele 1278, a Marenberg 1117. Pri okrajnem sodišču v Dol. Lendavi je bilo vloženi 1338 izvršilnih predlogov, a v Murski Soboti 1630.

Te številke nam v dovolj jasni luči kažejo, kako žalostne gospodarske razmere vladajo v Sloveniji.

Več zanimanja za našo kmetijsko organizacijo!

Kako daleč je prišlo naše gospodarsko vprašanje? Skozi vsa leta po končani svetovni vojni pa do danes nimamo pokazati nič. Toda zakaj to vprašujemo eden drugega? Samo zato, ker mi kmetje nismo začeli s složnim delom! To je tista napaka, ki je pripeljala našega kmeta in ž njim vse druge stanovce do tistega položaja, v katerem se nahajamo danes. Sedaj vidimo: Če kmet nima, tudi vsi drugi stanovi nimajo. Če se kmeta tišči k tlom, se tišči vse druge.

In zato, dragi sofrudniki, morate razumeti to našo stanovsko potrebo, ki kar vpije: »Kmetje, združimo se!« Bodimo složni in delavni. Kako važno vprašanje je to za nas, če slišimo o »Kmetijski zbornici«. To je tista ustanova, ki bi branila naše interese in branila našemu kmetu pravice, ki jih zasluži najbolj pravično, najbolj pošteno. To bi bila naša javna zastopnica glede gospodarsko-političnih ukrepov. Kajti dokler smo mi brez te ustanove, je vse naše delo bolj površno. Mi vidimo, da imajo trgovci, delavci svoje zbornice, ki jih je 20%, a mi, ki nas je 80%, še nismo prišli do tega. Zato si lahko mislimo, kako se z nami dela. Ne pričakujemo od naše gospode podpor in ne čakajmo dobrot, temveč začnimo sami z delom, kajti, če se sami ne bomo zanimali, drugi se bodo še toliko manj. Zato naj zgine iz naše krvi tista kmetijska raztresenost, ki je vladala leta in leta in zavladala naj složnost. Ni dosti, če delamo samo z rokami, ampak delajmo tudi z glavo in vsako stvar dobro premislimo. Vsak kmetovalec naj žrtvuje za svojega sina nekaj, da se delno izobrazí. Vsak naj pa tudi gleda, če se malo naobrazí, da ne bo potem iskal pri drugih stanovih službe, temveč delal na našem polju, ki je že skozi leta in leta zaničevano. Naj ne proda stanovskega poklica, čeravno mu kaže pri drugih stanovih bolj

udobno življenje. Nič zato, če smo raztrgani, umazani itd., to nismo mi sami krivi. Počasi bodimo na svoj stan, ki je najlepši na svetu. Da je pa pri vsaki stvari treba dela, če se hoče kaj doseči, menda je vsakemu znano. Vemo, kar piše danes časopisje, ni vse res itd. in zato si odpirajmo oči.

Da bo pa na tem polju prišla smisel in potreba po naši kmetijski organizaciji, se pa izobražujemo, berimo, obiskujemo tečaje in zanimajmo se vsestransko za povzdigo našega stanu. Saj zimski čas je prav prikladen za to. Naj se naše občine pobrigajo, da se uvedejo kmetijski nadaljevalni tečaji, kakor se je že to letos poskušalo. Kmetijski fantje naj se pa tudi sami brigajo, ne se pustiti prositi. Kajti potom izobrazbe se da šele misliti, kar je potrebno. Zato smo toliko zaostali, ker so naši očetje vedno rekli: »Za kmeta si dober, če hodiš v šolo ali ne, delal boš že, drugega pa treba ni.« Saj ni treba izgubiti pridnosti na delu, če kaj več znaš, temveč skušaj s pridnim in marljivim delom kazati vzgled tudi drugim in ne puščaj kmetijski stan. Ako bomo mi vedno in vedno rekli, da se pri nas ne da ničesar doseči in če se ne bo začelo naše temeljno delo, bomo še vedno in vedno zaničevani!

Martin Babnik.

Revolucija v Mehiki.

Vedno nemirna Mehika zopet vre. Komaj se je posrečilo bivšemu mehikanskemu predsedniku Kalesu udušiti upor in revolucionarne čete razgnati, voditelje upornikov pa postreljati, že so se pričeli sumljivo zbirati vladini nasprotniki in pripravljati novo še večjo ustajo. Kot predigro njej so vprizorili lansko leto atentat na novoizvoljenega predsednika Obregona. Začetkom tega meseca so pa pričeli s splošnim uporom po celi državi. Na svojo stran so dobili nekaj vladinih čet, katerim se je še pridružila oborožena ljudska množica. Na mnogih krajih se vrše srditi boji med obema grupama. Vladne čete so v premoči in so zasedle že vse važnejše postojanke upornikov. Mehikanski vladi je prišla na pomoč ameriška vlada, ki je poslala vladnim četam mnogo orožja in municije ter jim dovolila prestop na ameriško ozemlje pri zasledovanju upornikov.

Zadnje vesti pravijo, da je upor že zadušen in da so nasprotniki popolnoma raztepeni. Vodja upornih čet je pa pobegnil.

DOPISI.

Iz Volčjega potoka. Tukaj je doletela tragična smrt Franca Repnika iz Rudnika pri Volčjem potoku. V soboto, dne 2. marca je še zdrav in vesel vozil hlode iz gozda in ko je zadnjikrat peljal, se je tako ponesrečil, da je tekom treh dni umrl na posledicah. Bil je v cvetu mladosti, komaj 18 let star. Pokojnik je bil zelo priljubljen in vzgled vsem svojim tovarišem in izredno nadarjen mladenič. Kako so ga imeli vsi radi, je pokazala velika udeležba pri pogrebu, kjer so prišli ljudje od blizu in daleč. Pokojnik je obiskoval tudi kmetijsko nadaljevalno šolo v Kamniku, kjer je bil vzor vsem sošolcem. Tudi v šoli je bil na najboljšem glasu in so ga imeli vsi radi od gg. predavateljev do sošolcev, ki so ga polnoštevilno z vodjo šole g. Primožičem spremili na njegovi zadnji poti. Dragi tovariš, počivaj v miru, vsem ostalim prizadežim pa naše iskreno sožalje!

St. Peter pri Novem mestu. Snega smo imeli veliko in tako hudo zimo, da je celo Krka zamrznila, kar ne pomnijo ljudje od 1879. leta. Božične praznike smo imeli brez g. župnika, ker se nahaja radi oči v ljubljanski bolnici. Zelo ga pogrešamo, posebno še, ker se bliža Velika noč. Letina obeta biti slaba, ker je stroga zima napravila veliko škodo. Še slabši časi se nam obetajo.

Dopis iz Preloke. Ker se od nas redko kedaj kaj sliši, naj mi dovoli »Kmetijski list« za sedaj malo prostora. Pri nas na Preloki smo imeli do pred osmimi leti tudi »Mohorjevo družbo« kakor po drugih farah. In kaj se je pri nas zgodilo, da nismo imeli že 8 let naročenih knjig? Ko je prišel k nam župnik g. Alojzij Jerič, je zbral za leto 1922 lepo število udov za Mohorjevo družbo, a ko so se imele knjige razdeliti med ude, niso knjige prišle. Kako je do tega prišlo, ne vemo. Ali so se kje na pošti zgubile, ali kaj je bilo, ni znano. Na vprašanje, kaj je s knjigami, je g. župnik rekel: »Se jaz jih nisem dobil, ki sem dosmrtni član«. Letos čez osem let je oklical g. župnik s prižnice, da se naj naročimo na knjige, da je še čas za Mohorjevo družbo in da bo poslal svoje odposlance, ki bodo nabirali naročnino.

Beričevo. Tukajšnje društvo kmetijskih fantov in deklet uprizori v nedeljo 17. marca znano igro Manice Komanove »Prisega o polnoči«. Pričetek ob pol 4. uri pop. Najuljudneje vabimo. — Odbor.

Sovodenj. Društvo kmetijskih fantov in deklet je priredilo dne 12. februarja t. l. šivalni in prikrojevalni tečaj. Udeleževalo se je 7 deklet članic Društva kmečkih fantov in deklet in ena članica katoliškega prosvetnega društva iz Nove Oselice. Tečaj se je zaključil v soboto 23. februarja t. l. z bogato razstavo izdelkov, katere so naredile učenke tečaja. Tečaj je vodila z veliko spretnostjo in veseljem gospodična Marica Skočirjeva. Voditeljici se prisrčno zahvalujemo, kakor tudi naši Zvezi društev kmečkih fantov in deklet.

Gomilsko. Tudi pri nas je bila, kakor povsod drugod, zelo huda zima, kakršne si ne želimo več, seveda se bodo posledice šele občutile spomladi. Marsikje, posebno tam, kjer imajo slabe shrambe, je zmrznil krompir in drugo. Vsled pomanjkanja kurjave je padlo tudi marsikatero sadno drevo, ki bi še lahko rodilo nekaj let. Pa kaj si hočemo: »Sila kola lomi.« Tudi delo bo vsled dolgega trajanja zime zelo zaostalo, kar bomo bridko občutili. — Pri nas je bilo letošnje leto zelo veliko število porok; med drugimi se je poročil tudi gosp. Ivan Hočevar z gdč. Mici Rojnikovo iz Sp. Gorč pri Braslovčah in gosp. Maks Cizej iz Grajske vasi z gdč. Cilko Potonikovo iz Kaplje vasi pri St. Pavlu pri Preboldu. Vsi novoporočeni so iz uglednih kmetijskih hiš. Bog jim daj v zakonskem življenju obilo sreče.

Mala nedelja. Podružnica Kmetijske družbe za Slovenijo bo v nedeljo, 17. marca 1929 priredila v »Društvenem domu« dve zelo poučni predavanji o važnih kmetijsko-gospodarskih problemih sedanje dobe. Predavanje bode pojasnjeval kinofilm z lepimi slikami. Predaval bode ravnatelj Kmetijske družbe g. inž. Rado Lah iz Ljubljane. Z ozirom na kritičen položaj, v katerem se nahaja naše kmetijstvo, je sedaj za kmeta vsestranska izobrazba bolj potrebna, kakor v kateri prejšnji dobi. Zato vlada v vrstah tukajšnjega ljudstva za to predavanje izborna zanimanje, ravno tako, kakor za vsa prejšnja, ki so velno dobro uspela. Predavanji bodeta brez vstopnine, prvo takoj po rani sv. maši, drugo pa po večernicah. Vabljeni so vsi, moški in ženske, staro kakor mlado.

Zagorje pri Kozjem. Po kratki mučni boleznini je umrl v 61. letu starosti kmet Matija Oprešnik. Bil je trdnega značaja, blage narave, tako da je bil vsesplošno priljubljen. Bil je občinski in šolski odbornik in sedaj prvi svetovalec in blagajnik. Kako je bil spoštovan, je pričal njegov pogreb ob veliki udeležbi že na domu in na pokopališču, kjer mu je pevski zbor zapel žalostinke. Naj mu bo lahka domača zemlja, ostalim pa naše sožalje.

NOVICE.

Agrarnim interesentom v Sloveniji.

Pravila društva agrarnih interesentov za Slovenijo so potrjena od Vel. župana. Pripravljalni odbor sklicuje na podlagi odobrenih pravil ustanovni občni zbor za belo nedeljo, dne 24. marca ob 9. uri dop. v salonu pri Levu na Gosposveti cesti v Ljubljani. Natančnejša navodila bo v vseh časopisih sporočil pripravljalni odbor. Z ustanovitvijo tega društva bo izpolnjena velika vrzel, ki so jo občutili agrarni interesenti pri izvajanju njihovega življenskega vprašanja, agrarne reforme.

Posojilo hipotekarne banke. Naša državna hipotekarna banka je te dni dobila pri neki švicarski banki 66 milijonov dinarjev posojila, ki ga bo dala privatnikom, kateri iščejo pri njej kredit. Posojilo je že odobril minister za trgovino dr. Mažuranič.

Trgovska pogodba med našo državo in Rumunijo. Dne 8. t. m. so pričele v Beogradu konference med zastopniki naše države in rumunskimi delegati za sklenitev mednarodne trgovske pogodbe. Kakor hitro bodo urejeni trgovinski odnosi med nami in Rumunijo, se bo sklenila trgovinska pogodba tudi s Poljsko, katere delegat dr. Stoga se mudi že dalj časa v te svrhe v Beogradu.

Neprevidnost matere. V Senčurju pri Kranju je neka mati položila 5 tednov starega otroka na kup drv, ki so se sušila na štedilniku ter odšla nato k sosedu. Med tem so se drva vnela in ubogi otroček je zgorel na njih.

Led porušil most na Muri. Reka Mura je zadnje dni plovila velikanske plošče ledu. Hidrotehnični oddelek mariborskega velikega županstva je ukrenil vse potrebne mere, da bi odvrnil nesrečo, ki je pretila lesenim mostovom preko Mure, zlasti onemu, ki pelje iz Gor. Radgone v Radgono. Vojaške tehnične čete iz Ptujja so razstreljevale ledene plošče z dinamitom. Avstrijske oblasti se niso nič brigale. Velikanske množine ledu, ki so se ustavljale ob mostu, so čimdalje bolj pritiskale na stebre mostu, dokler ga niso končno na avstrijski strani porušile in odnesle.

Zgorel je v Javorju pri Črni na Koroškem 58-letni samotar Gregor Srbre v svoji leseni koči. Našla ga je rudarjeva žena Selinškova, ki je videla uhajati iz hiše dim. S pomočjo rudarja Nagernika sta udrla v bajto in našla na tleh že skoro popolnoma sezganega samotarja. Kako je nesreča nastala, ni znano.

Izkopnine pri Pančevu. Pri Pančevu gradijo most, ki bo vezal to mesto z Beogradom čez Donavo. Nedavno so zadeli delavci v globičini 8 metrov na dve zanimivi najdbi. Našli so več po tri metre dolgih zob — ostanke na tisoče let starih živali. V bližini pa so v pesku našli na star top iz časov, ko je princ Evgen oblegal takrat še turški Beograd.

Sp. Gorje. Dne 22. t. m. na cvetni petek se vrši pri nas sejem za živino in blago.

Koristno za vsako hišo

po nižjih cenah

kakor: rokavice, nogavice, žepne robce, kravate, fino damsko, moško in otroško triko-perilo, dišeče milo, torbice, čipke, potrebščine za šivilje, krojače, tapetnike, čevljarje in sedlarje nudi

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Tedenski
koledar.

Marec:

- 17., nedelja:
Jerica.
18., ponedeljek:
Edvard.
19., torek:
Sv. Jožef.
20., sreda:
Nicet.
21., četrtek:
Benedikt.
22., petek:
Oktavijan.
23., sobota:
Oton.

**ZVEČER za
namakanje**

Schichtova

**ZJUTRAJ za
izkuha-
vanje**

Schichtov

ŽENSKA HVALA TERPENTINOVO MILO
pa je pranje gotovo!

Grozen zločin bosanskega bega. V vasi Handiči blizu Foče v Bosni je živel na svojem posestvu beg Halil Čengić s svojo ženo in otrokom ter svojim bratom Smajlom. Med bratoma je vladal že nad leto dni spor radi dedščine. Meseca januarja je odšla žena z otrokom na daljši oddih k svoji materi. Na posestvu sta ostala brata sama. Dne 31. januarja sta lepo skupno večerjala in potem legla spat. Pokojni Halil je takoj zadremal, a 20-letni Smajl je odšel na tihem v predsobo po sekiro in s tako silo udaril spečega brata po glavi, da mu jo je takoj razklal. Po izvršenem zločinu se je šel oprat in nato mirno legel v drugo posteljo v isti sobi. Že drugi dan je začel prodajati razno pohištvo, živino, kokoši itd. Celih 20 dni je spal v isti sobi, kjer je ležalo zmrznjeno truplo ubitega brata. Ko je vse razprodal, je pobegnil. Ker ni bilo dalj časa nikogar na spregled so udrli sosede v Čengićevo hišo ter odkrili strašen zločin. Morilca so orožniki kmalu aretirali in zaprli.

Mirna peč. Živinski in kramarski (tako-zvani Jožefov) semenj se radi praznikov preloži na 26. marca 1929, to je v torek po prazniku Marijinega oznanenja. Sejmarji in kramarji se vabijo.

Ženski voditelj razbojnikov. V Bački je že dalj časa izvrševala vlome in tatvine večja razbojniška tolpa, kateri pa dolgo niso mogli priti na sled. Te dni je nameravala tatinska tolpa okraštiti neko bogato vdovo v topolskem

okraju. Ponoči so zlezli skozi okno v njeno stanovanje. Vdova je pravočasno tatove začutila. Skočila je iz postelje, pograbila sekiro in zletela na dvorišče. Tu je opazila, kako je ravno eden izmed vlomilcev lezel skozi okno. Pogumna vdova priskoči in ga trikrat udari s sekiro po hrbtu, da je omahnil nezavesten na tla. Na vdovino klicanje na pomoč, so ostali tatovi pobegnili, a ranjenega razbojnika so sosede odnesli na policijo. Tu so ugotovili, da je razbojnik v moško obleko preoblečena ženska. Ona je izdala tudi imena vseh ostalih vlomilcev.

Aretirani ponarejevalci vojne škode. V Budimpešti so pretekli ponedeljek aretirali dva ugledna in bogata gospoda, ki sta živela že dolgo časa silno razkošno življenje. Visoka gospoda sta se izdajala za veleposestnika in žitna trgovca. Stanovala sta v najfinešem hotelu. Osumljena sta bila falzificiranja vrednostnih papirjev jugoslovanske vojne škode. Po aretaciji sta možakarja priznala, da sta se na veliko pečala s ponarejevanjem. V njihovem stanovanju so dobili cele kovčke ponarejenih listin in tiskarno. Naša država trpi za več milijonov škode.

Berač, ki je zapustil milijon dinarjev. V Beogradu je te dni umrl v neki podstrešni, skrajno vlažni sobi berač in siromak, 75 let stari Mihajlo Petrovič. Petnajst let je stanoval pri neki vdovi. Preživljal se je z beračenjem in s pometanjem po Beogradu. Letošnja huda

zima ga je strla in gospodinja ga je našla te dni mrtvega v postelji. Občinski komisar je preiskal njegovo posteljo in našel pod blazinami in slamnjačo cele pakete vrednostnih papirjev, dve vložni knjižici in eno mošnjo zlatega denarja. Vse skupaj predstavlja vrednost nad 1 milijon dinarjev. Od kod beraču toliko denarja ni znano. Ker nima sorodnikov, bo denar občina razdelila revežem. Zanimivo je, da je hotel pred 10 leti poročiti ženo, pri kateri je stanoval, a ga ta ni marala.

Novo versko družbo so te dni odkrili v Rumuniji v bližini Kišineva. Policijska oblast je družbo odkrila ravno v času njihovega obreda. V nekem cerkvenem hramu je ležalo okrog sto popolnoma nagih ljudi. Ko je policija vstopila, so se na vse strani razbežali in iskali obleko. Ko so bili po aretaciji pregledani, so zdravniki ugotovili pri vseh težke bolezni.

Papež bo prestopil italijansko ozemlje o Binkoštih. Rimsko časopisje javlja, da bo papež letos o Binkoštih zapustil Vatikan in stopil na rimska tla. Tega dne bo tudi prevzel v posest staro rimsko katedralo sv. Ivana Lateranskega. Do vatikanske meje bodo spremili papeža njegovi švicarski gardisti, skozi rimske ulice mu bo pa delala špalir italijanska vojska. Najbrže bo ta dan posetil papeža italijanski kralj Viktor Emanuel III. in se bodeta potem skupaj odpeljala v lateransko cerkev.

V. J.:

Čez petdeset let...!

(Nadaljevanje.)

V te prijetne misli zatopljenega me presenetiti — z bliskovito brzino po žici privožeč se — poštini voz. Pred hišo odloži poleg običajne pošte tudi neke gospodarsko-strokovne knjige v esperantu, zabojček steklenic, menda kemikalij ali medicin za domačo lekarno in prav dobro mi poznane vrečice žita neke ruske semenogojске postaje.

Čudeč se, da tako napreden kmetovalec, kakor je »Prihodnež«, ne daje prednosti doma izboljššanemu semenu, mi pojasni:

»Vem predobro, da doma vzgojenega žita ne prekosi nobeno tuje seme in baš zato sem naročil nekaj vrst iz Rusije. Ž njim bom potem križanja podal domačemu nekaj prednostnih svojstev, katere dosedaj pogrešam. Imam namreč tudi lašno semensko vzgojevališče.«

Na vprašanje, koliko je že napredoval v tem pogledu, mi pove, da je za časa svojega gospodarstva (v 40 letih) večinoma podvojil, deloma pa potrojil in celo početril svoje pridelke.

Ob tej priliki mi je povedal, kako težko je bilo njegovo delo v začetku, ko so se vsi

sosede pomilovalno smejali njegovemu prizadevanju; z odbiranjem semena, gnojenjem z umetnimi gnojili, oranjem na plat, sejanjem s sejalnimi stroji, združnim organiziranjem prodaje in nakupa, propagiranjem prosvetnih organizacij itd. Šele na podlagi njegovih podatkov sem mogel razumeti, da kmetje še pred par desetletji po veliki večini niso poznali sestave zemlje in gnojil, oplodnje kulture, asimilacije, ensilaže in konserviranja, da takrat še niso poznali ali vsaj ne vodili lastnega knjigovodstva ter na tej podlagi kalkulirali uspehe in neuspehe v gospodarstvu, da so že imeli nekaj različnih zadrug, a jih niso ločili od privatnih podjetnikov, da pa so že tudi imeli lastno politično organizacijo — a so v moje neprijetno začudenje podpirali njej nasprotno stranke! Vse to seveda iz enega samega razloga; vsega zla je bila kriva nepoučenost, katera edino se je mogla tako hudo maščevati!

»Kako je vendar to mogoče,« mu ugovarjam, »saj čitamo vendar v že 50 let starih knjigah in listih o vseh glavnih smernicah napredka.«

»Da, mi čitamo,« me zavrne, »toda, ali misliš, da so čitali tako tudi takrat; listi in knjige — kar so jih sploh naročili — so ležale na polici ponajveč neprečitane, dokler niso do njih prišli otroci in jih uničili. Skratka

peščica čitateljev pa nas je bila le predmet dovtipov, kakor: »Čudak, misli, da mu bodo božji blagoslov škrici poslali kar na papirju, pa kako jim revež verjame, lažnikom,« ali pa: »Za kmeta je motika in plug, ne pa kajtenge.«

Tega naziranja se je hočeš nočeš moral držati vsak, ki je v vasi hotel ali želel postati ali ostati »kmečki«.

Koliko truda in požrtvovalnosti smo n. pr. utrpeli predno smo združnim potom nabavili traktor. Jaz sem moral pri naši zadrugi kar sam vplačati četrtno nabavne vsote, da smo sploh dobili potrebno zaupanje. Ko pa so člani uvideli, da so že v prvem letu obratovanja ž njim imeli povrnjene deleže s tem, da so imeli hitro in dobro obdelano zemljo, pa akoravno je vsak posestnik vsled nezaposlenosti odprodal po eno delavno živinčje. Zemlja se je odslej globokejšje obdelovala in po eventualni suši manj trpela, dajala pa znatno bogatejše pridelke.

Ker se je s traktorji tudi mlatilo, rezalo slamo in žagalo drva, se je strojev manj pokvarilo in preje dobro in brez posebnega trpljenja izvršilo delo. Lepo vreme in ugoden čas se je vse boljše in ekonomičnejše izkoristilo. Ker se je zato traktorja začel posluževati vsak — preje še tako nezaupljiv — kmetovalec, je bilo čez dve leti že treba dokupiti

Vojni arzenal v Sofiji zletel v zrak. Neki delavec v vojnem arzenalu v Sofiji, zaposlen pri izdelavi raket za signaliziranje, je po nevidnosti vžgal smodnik. Nastal je požar, ki se je s tako naglico širil, da ga ni bilo mogoče pogasiti. Ogenj se je razširil na eksplozivni material, kar je povzročilo strahovito eksplozijo. Cela zgradba je zletela v zrak in med ruševinami je našlo 28 delavcev smrt. Žrtve so bile vsled ognja popolnoma zoglenele. Večinoma so bile žene delavke.

Nova vatikanska država. Papež je imenoval posebno komisijo, katera bo vodila vse državne posle, dokler ne bo sestavljena redna vlada. Ta komisija mora tekom enega meseca urediti vsa vprašanja, ki se tičejo ureditve nove države. Nova država šteje 400 prebivalcev in meri 44 ha. Torej ima površine kakor približno dober gruntnar.

Otok Madeira se pogreza v morje. Pretekli teden je zadela prebivalstvo otoka Madeira strahovita katastrofa. Nad 2 km obale se je v globini več sto metrov v notranjost zemlje pogreznila v morje z vsemi naselbinami vred. Med silnim bobnenjem se zemlja še vedno pogreza. Več sto ljudi je našlo smrt v morju, a ostali so se razbežali na vse strani. Otok Madeira leži 700 km zapadno od afriške obale in je znan našim ljudem od tedaj, ko je bil na njem interniran zadnji avstrijski cesar Karol. Na poziv oblasti so morali prebivalci izprazniti vso severno, obalo otoka, katera se pogreza. Vzrok temu pojavu so najbrže zemeljske plasti na dnu morja, ki se premikajo vsled nastalih razpok.

Koliko smo pokadili v letu 1927? Upravnik državnega tobačnega monopola Stevan Todorović je te dni objavil številke, koliko smo pokadili v naši državi leta 1927. Iz teh podatkov je razvidno, da smo pokadili 10 milijonov 191.789 kilogramov tobaka. Državna blagajna je od tega dobila eno milijardo 789 milijonov 331 tisoč dinarjev. Povprečno pride na vsakega prebivalca 848 gramov, ker večinoma ženske in otroci ne kade, pride na moške toliko več. Najmanj pokade monopolskega tobaka v Hercegovini, a največ pa v Sloveniji, kjer pride na glavo več kot en kilogram tobaka letno. Kakor se vidi iz tega, so kadilci med največjimi davkoplačevalci v državi.

Le mirno spite, ker »Ženska hvala« raztaplja nesnago čez noč, zjutraj jo odpravi Schichtovo terpentinsko milo. — Poglejte naš današnji oglas!

še enega, da smo mogli zadostiti potrebam. Sedaj pa že ni bilo več treba moledovati po hišah za deleže, ampak so člani drugi obrok deležev že samo na enkrat razglas na uradni deski sami prinesli denar v združno pisarno, katera se je že tudi nahajala v lastnem poslopu. Par let nato smo že morali shrambo strojev razširiti, danes pa na onem mestu stoji naš dični »Kmetijski dom«, v čemer dobiš vse, kar moderen kmetovalec potrebuje. Takrat je, hvala Bogu, odklenkalo starokopitnosti, nevednosti in nezaupanju tudi po drugih krajih; s tem pa so tudi razni izkoriščevalci in demagogi izginili kakor kafa.

»Ko sem včasih,« navdušeno nadaljuje »Prihodnež«, »v kaki družbi propagiral potrebo združnega izkoriščanja ogromne vodne sile Save, so me pomilovaje pogledavali in se me posmehovali, češ, kaj bomo kmetje napravili, saj si še drugi ne upajo.

Edino to je naša sreča in baš zato je treba hiteti, da nas ne prehitijo drugi, kateri nas bodo potem večno izkoriščevali. Ako bomo naša posestva elektrificirali sami, bomo le enkrat plačali, če bomo pa čakali drugih, da nam jo podajo v roke, bo pa plačevanje vsako leto, razen tega pa bodo še gospodarili kakor se jim bo vzljubilo. Sedaj je še čas, sem jih opozarjal.

Nekoliko smo jih v takih in podobnih

Koliko je ljudi na svetu? Mednarodni statistični urad objavlja statistiko o številu prebivalstva na zemlji in ga ceni na 2 milijardi. To znači za 2 odstotka več, kakor leta 1910. Prebivalcev ima: Evropa 500 milijonov, Azija 900, Afrika 150, Amerika 220, Avstralija 7, Oceanija (oceanski otoki) 7 milijonov. Na poedine države v Evropi odpade prebivalcev: Albanija 800.000, Belgija 7.800.000, Bolgarija 4.500.000, Danska 3.337.000, Nemčija 62.505.000, Islandija 96.000, Španija 21 milj. 356.000, Estonija 4.100.000, Finska 3 milijone 500.000, Francija 39.500.000, Velika Britanija 42.700.000, Irska 4.250.000, Grška 6.000.000, Italija 41.000.000, Jugoslavija 13 milijonov, Litva 2.000.000, Latiška 2.175.000, Luksemburg 260.000, Norveška 2.700.000, Nizozemska 7.420.000, Avstrija 6.500.000, Poljska 20.000.000, Portugalska 5.433.000, Rumunija 17.000.000, Evropska Rusija 115.000.000, Švedska 6.000.000, Švica 3.950.000, Češkoslovaška 13.600.000, Evropska Turčija 2.090.000, Madjarska 8.000.000.

Sejmi.

17. marca: Cmurek, Podčetrtek, Rečica, Frankolovo, Mengeš, Trbovlje, Žužemberk, Svečina, Škofja Loka.
18. marca: Stari trg pri Poljanah, Krško, Brusnice, Begunje pri Cerknici, Dovško, Rovte, Zdenska vas, Kostanjevica, Sv. Helena, Nova Štifta.
19. marca: Javor.
20. marca: Ig, Moravče, Kočevje, Dvor, Sv. Barbara, Sv. Jernej na Tinskem, Šmarje pri Jelšah, Ljutomer.
21. marca: Ternovo pri Žalcu, Žigarski vrh, Šmarjeta pri Rim. Toplicah.
22. marca: Grahovo.
23. marca: Tržič.

Valute.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13:50
1 švicarski frank	Din	10:94
1 avstrijski šiling	Din	8:—
1 angleški funt	Din	276:50
1 ameriški dolar	Din	56:87
1 francoski frank	Din	2:22
1 češkoslovaško krono	Din	1:68
1 italijansko liro	Din	2:99

slučajih omajali, toda resno smo začeli delati šele ko smo o priliki nekega sestanka v Kranju — bil je ravno veliki semenj — padli skupaj delavni in podjetni organizatorji iz cele Gorenjske. Na tem sestanku smo vsejali seme, iz katerega je še isto leto vzkliko polovico našega današnjega blagostanja.

Od takrat se je začelo javno razpravljati v časopisju, na shodih in sestankih o elektrifikaciji Slovenije, predvsem pa naše Gorenjske, radio pa je med svojim programom z raznimi predavanji in tozadevnimi poročili oznanjeval celemu svetu, da je Slovenec postal razumen in podjeten.

Že do konca istega leta so gorenjske občine javile večmilijonske prijavljene vsote, katere so v obliki deležev obljubili posamezni posestniki in sicer vsak pa svoji moči: 1000 do 10.000 Din, poedini premožnejši pa tudi kar po 50.000 in celo več. Obrt in industrija je sicer s početka bolj z nezaupanjem gledala na to gibanje, ko pa je videla toliko navdušenja, pa se je tudi oprijela organizacije z obema rokama. Pa tudi država si je zasigurala elektrifikacijo železnic in industrije z lepimi vsotami.

Med tem so bili že tudi gotovi načrti, kateri so deloma že nad 20 let plesnili po raznih arhivih. Motivacija prejšnjih (predvojnih) komisij; da je teren neugoden, da zemlja

Kmetijska podružnica v Ljutomeru priredi s sodelovanjem Kmetijske družbe na Jožefovo, dne 19. marca 1929 po službi božji ob 8. uri v dvorani Sokolskega doma v Ljutomeru predavanje o umetnih gnojilih s filmom (t. j. v slikah) in če bo čas, še iz katere druge kmetijske panoge. Predaval bo glavni tajnik Kmetijske družbe g. inž. Rado Lah. Film je izredno zanimiv in poučen. — Ker bo prireditev prva te vrste v Ljutomeru, je želeli, da se tega predavanja, odnosno predvajanja filma udeležijo gospodarji in posestniki v prav obilnem številu.

Pokop v zraku. Pretekli teden je umrl v Newyoriku Walter Kingslay, lastnik največjega oglasnega zavoda. V svoji oporoki je odredil, da se mora po smrti njegovo truplo sežgati, a pepel iz aeroplana raztrositi nad mestom, kjer je celo svoje življenje deloval in zbiral milijone. Njegova žena je oporoko točno izvršila. Ko je bil pepel njegovega trupla raztresen iz nizko letečega aeroplana po zraku, so se prebivalci, ki so hodili po ulicah, v počast pokojniku odkrili. Tako je bil izvršen prvi pokop v zraku.

Aeroplan za papeža. Italijanske tvornice bodo izdelale za papeža poseben dvorni vlak. Poleg tega je pa naročil sv. Oče poseben potniški aeroplan pri neki angleški tvornici. Ta se je pa odločila darovati papežu letalo brezplačno. V aeroplanu bo za štiri potnike prostora. Na krilih bo vtisnjen grb vatikanske države.

Zagrebski velesejem se vrši od 20. do 28. aprila. Polovična vožnja je odobrena. Velesejmu bo priključena razstava perutnine in malih živali. Ob tej priliki se bo vršil tudi kongres perutninarjev.

III. vinski sejem in razstava vina v Ljutomeru se vrši dne 10. aprila 1929. Kakor prejšnja leta, bo tudi ta prireditev dokazala, da se pristni »Ljutomerčan« dobi samo v Ljutomeru. Kljub lanskemu deževju v rani jeseni so vina prav prijetnega harmoničnega okusa. To je pripisovati predvsem pozni trgatvi, ki je v ljutomerskem okraju postala že običajna. Ker so vinske zaloge zadnjega letnika posebno obilne, bo tudi izbira vina prav lahka. Gostilničarjem, vinskim trgovcem in drugim ljubiteljem dobrega vina se bo nudila ta dan najlepša prilika za nakup prvovrstnega blaga po zmerno nizkih cenah! — Podružnica Vinarskega društva za Slovenijo v Ljutomeru. Predsednik: Fric Zemljšč.

propušča vodo, da smo preblizu državne meje itd., ni prišla več do veljave. Tu moram namreč omeniti, da takrat še ni bilo zveze evropskih držav ali kakor pravimo »Panevrope«. Takrat smo bili še v vednem strahu pred vojsko, česar nam seveda danes niti na misel ne pride.

Mi pa smo dejali, če ne bo vrag vzel nas, ne bo vzel tudi elektrarne, če pa je usoda naša res tako kritična, pa naj bo še za teh par tisočakov, skratka; začelo se je z delom. Brezposelnost je od tistihmal minula. Podpora brezposelnih — ki se je preje plačevala kot mrtev kapital — je dala država v obliki podpor naši električni zadrugi.

Tarnanje in malodušnost sta na mah izginila. Popivanje in zabavljanje po gostilnah, pod vaško lipo in na zapečku je takrat izumrlo. Postali smo resni, borbeni in navdušeni. Vse je bilo veselo in zadovoljno; saj smo vedeli da gradimo temelj naši lepši in boljši bodočnosti, kar se tudi nismo motili.

Veliko je bilo dela in skrbi. Marsikako pot sem napravil zastoj, veliko črnila sem namazal na papir, a tudi marsikako pikro sem požrl, pa kljub vsemu temu sem ponosen, da se smem tudi jaz šteti med one, kateri so pomagali našemu včasih tako zatiranemu slovenskemu življu do tako zadovoljivega položaja!

Izvoz prašičev nazadoval. V mesecu januarju 1929 se je izvozilo za 12 milijonov dinarjev manj prašičev kakor v januarju leta 1928.

Železniške olajšave so dovoljene udeležencem IX. Ljubljanskega mednarodnega vzorčnega velesejma, ki se vrši od 30. maja do 9. junija t. l. Naša država je dovolila 50% popust, Italija 30%, Avstrija, Bolgarija, Č. S. R., Madjarska, Nemčija in Rumunija pa 25%. Za prevoz razstavnega blaga velja, razven v Nemčiji, 50% popust.

Velika mizarska razstava bo prirejena v okvirju letošnjega velesejma v Ljubljani od 30. maja do 9. junija. Ugled in sloves naše domače mizarske industrije in obrti je že itak velik. Razstavljeni izdelki bodo pričali, da je res na višku. Res, čudimo se, da se že najde naših ljudi, ki hodijo v inozemstvo po pretirano drago pohištvo. Razstava, ki bo pravi pohištveni sejem, bo obsegala vse nijanse od najtinejšega modernega pohištva pa do priproste spalnice. Razstavi veliko število samih prvovrstnih solidnih mizarskih tvrdk, ki se v vsem zamorejo kosati z inozemstvom.

Kožni sejem se vrši dne 25. t. m. v prostorih velesejma v Ljubljani. Kot kupci so najavljeni domači in inozemski interese. Kože vseh vrst divjačine sprejema »Divja koža«, Ljubljana, Velesejem, do 23. t. m.

Na oblastni kmetijski šoli v St. Jurju ob j. Zel. se vrše letos naslednji 2-dnevni tečaji: 1. Tečaj za oskrbovanje in krmiljenje živine, 20. in 21. marca. 2. Tečaj za molžo, oskrbo mleka in napravo domačega sira, 2. in 23. marca. 3. Tečaj za precepljevanje in oskrbo sadnega drevja, 3. in 4. aprila. 4. Tečaj za precepljevanje in oskrbo sadnega drevja, specialno za učitelje, 8. in 9. aprila. 5. Tečaj za zelenjadarstvo, specialno za učitelje, 15. in 16. aprila. 6. Tečaj za zelenjadarstvo, za druge, 19. in 20. aprila. — Prva tečaja se vršila zaporedoma, da tvorita celoto in je najbolje, da udeleženci ostanejo pri obeh. Primerena sta zlasti za kmetijske sinove in hčere ter kmetijske pomočnike posle, katere naj v lastnem interesu dajo gospodarji v tečaj. Sadjarski tečaj in vrtnarski tečaj za učitelje sta zlasti za one učitelje, ki predvidevajo letos obiskovati 8-tedenski učiteljski kmetijski tečaj. Stanovanje na zavodu je brezplačno, prehrana stane dnevno 10 Din, za učitelje 12 Din. Udeležba naj se prijavi pravočasno po dopisnici.

ZA SMEH.

Pijanec pride k briveu ter pravi: »Hotel bi, da me obrijete, toda opozorim Vas na to, da sem pijan.«

»Nič hudega, se bo vse prav izjednačilo,« odvrne brivec, »jaz sem namreč tudi pijan.«

Nesrečen zakon. V nekem malem mestu sreča dobrovoljni župnik nekega moža, katerega je pred dvema leti poročil.

»No, dolgo se že nisva videla. Kako se pa kaj počuti Vaša žena?«

»Ji je čisto dobro, gospod župnik.«

»No, in kako otroci?«

»Otrok pa nimava.«

»Takooo — nimata. Mislil sem..., saj sta že dve leti poorčena, kaj ne?«

»Seveda, gospod župnik. Toda, vidite, današnji časi, ko niti za davkarijo ne more en sam zaslužiti, sem jaz dnevičar, moja žena pa nočni čuvaj!«

Pred sodnikom: »Zakaj ste ukradli uro temu gospodu?« — Tat: »Sem mislil, da je zlata.«

«KMETIJSKA MATICA.»

Gospode poverjenike Kmetijske Matice uljudno prosimo, naj ne odlašajo z nabiranjem naročnine za leto 1929. — V onih krajih, kjer Kmetijska Matica še nima svojega poverjenika, prosimo, da se ta ali oni odloči in sprejme poverjeništvu. Zadostuje dopisnica z naslovom, na kar mu pošljemo vsa potrebna navodila in nabiralne pole. Tovariši, na delo za kulturo in napredek našega kmečkega naroda!

Knjig Kmetijske Matice za leto 1928 (s koledarjem za leto 1929) je še nekaj izvodov na razpolago. Tovariši, naročite si jih takoj, ne bo vam žal.

Pridobivajte člane Kmetijski Matici!

Kmečki delavci.

Sedaj, ko imamo čas, je dobro, da pogledamo tudi v našo lastno hišo nekoliko bolj natanko in da premislimo, če ne bi kazalo tudi pri nas marsikaj preurediti od tega, kar že imamo, ali pa nanovo napraviti.

Kdor ima opravke na deželi, ali pa kdor sploh na deželi živi, sliši pogosto od kmečkih gospodarjev tožbe, kako težko je dobiti posle ali pa sploh delavce za poletno delo. Te tožbe se ponavljajo leto za letom, ni se pa še nikomur zdelo vredno, da tudi temu vprašanju posveti potrebno pozornost.

Naše kmetije so v pretežni večini majhne, navadno tolikšne, da na njih izhaja ena družina. Če je dovolj domačih delovnih moči, že gre za silo. Če pa ni domačih dorastlih otrok, ki bi pri delu pomagali, se pokažejo težave, na jesen pa tudi posledice, ker ni zemlja dovolj dobro obdelana.

Veliko število kmetov potrebuje za poletno delo, nekateri pa tudi za celo leto pomočnike ali tuje delovne moči. Kot take pridejo v prvi vrsti v poštev stalni posli (hlapci

in deklet), v drugi vrsti pa navadno kajzarji (bajtarji, osebenki), ki imajo poleg obdelovanja svoje zemljice še dovolj časa, da hodijo v »taberh«.

Stalne posle, zlasti dobre in zanesljive, se dandanes težko dobi. Mladi ljudje se navadno kmečkega dela bojijo in vsi tišče v mesta in fabrike.

Zakaj? To je ravno tisto težavno vprašanje, ki pa ga je treba tudi enkrat prijeti tam, kjer ga je treba. Po ovinkih se jedru vprašanja izogibati nikomur nič ne koristi.

Navadno pravijo, da tišči kmečka mladina v mesta zaradi lažjega dela in boljšega zaslužka. V mestu je dovolj zabave in vsako nedeljo ima fabriški delavec popolnoma prosto. Radi govorimo tudi o pokvarjenosti žensk, ki iščejo v mestih kakšne »prince«, ker jim domači fantje niso dovolj »visoki«.

Nekaj utegne biti resnice na teh tožbah, toda vse pa to le ni. Zato je treba poseči bolj globoko.

Zalostna resnica je predvsem, da naši posli na kmetih za svojo starost niso posebno sijajno poskrbljeni. Dokler sta hlapec ali pa dekla zdrava in trdna, že še gre. Kaj pa, če zbolijo? Ali pa, če se pri delu ponesrečijo? Ali pa, če pridejo v leta? Takrat se začno pač težave, ki se jih vsak boji in kmečki fant, ki bi sicer šel za hlapca, seveda tudi. Kmečkemu fantu, ki ne more računati na to, da bo svojo domačijo podedoval, gotovo ne more biti posebno lahko pri sreči, če pomisli, kaj bo z njim, če zboli, če se ponesreči ali pa, če ga zaloti starost. Na drugi strani pa izve od svojih mestnih tovarišev, ki delajo v obrti ali pa v fabrikah, da uživajo bolniško zavarovanje in še celo vrsto drugih ugodnosti, ki jih daje postava obrtnim delavcem. Ali je potem čudno, če se kmečki fant rajši odloči za mesto kakor pa, da bi ostal doma?

Zgodi se sicer dandanes tudi še, da gre kdo za hlapca, potem pa si za svoje prihranke kupi kje kos svoje zemlje, včasih tudi s pomočjo kakšne skromne dote, in si postavi tam svoj dom. Takih slučajev imamo v naši deželi na tisoče. Nekaterim je sreča mila in se res počasi dokopljejo s pridnostjo in varčnostjo do malega imetja, toda koliko tisoč jih je, ki morajo biti celo življenje zadovoljni samo s skromno bajto. Kakšna pa je usoda bajtarjev na starost, pa itak vsi vemo. Postava sicer pravi, da morajo za reveže skrbeti občine. Toda kaj naj občina naredi, če sama nima mnogo?

Zato je potrebno, da se enkrat začne reševati vprašanje bolniške in starostne preskrbe za kmečke delavce tudi pri nas. Kako naj se ta stvar reši, tega danes še ni mogoče reči. Gotovo pa je, da se mora storiti vse, kar zmorejo naša sredstva, da pride tudi ta zadeva v red, da se na ta način pridobi in ohrani za kmetijstvo dovolj delovnih moči. Če bodo pomočniki pri kmečkem delu morali vedno gledati v temno bodočnost, jih bo vedno manj in škoda bo trpela celota.

Prometna banka d. d.
Ljubljana

Telefon št. 2149, 2968
Pošt. ček. rač. 13.853

Stritarjeva ulica št. 2

Žiro-račun
pri Narodni banki

Nakup in prodaja valut in deviz. Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnosovanje čekov in menic. Izdaja overenih, garancijskih in kreditnih pisem, podajevanje kreditov in izvrševanje vseh banknih poslov po najugodnejših pogojih.

Levoročni „FLACHSTEP“ Cylinder

Znano je, da so najpreciznejše izdelani samo

ŠIVALNI STROJI

znamke

Gritzner in Adler

za dom, obrt in industrijo

Večletna garancija.

Ugodni plačilni pogoji le pri

Josip Petelinc

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

**Modni kangarni
sportni ševljot
za žene obleke.**
Velika izbira,
ugodne cene.
I. MIHALIČ, P. MIŠKIN
Ljubljana

Zdravo pšenično

SLAMO

dobavlja po zelo
ugodni ceni

„EKONOM“

osr. gosp. zadruga
z o. z.

v Ljubljani

Kolodvorska ul. 7
el. interurban št. 25-06

Ročne harmonike
dijatonične - kromatične
- štajerski in dunajski model -
izdelane v naši specialni de-
lavnici. Raspošiljamo direktno
na privatne osebe.
.. Zahtevajte takoj cenik A ..

FR. PERC, Maribor, Gosposka ul. 34

Vzorčno ter prodajno skla-
dišče za Ljubljano trdka:

HENRIK KENDA, Ljubljana

L. MIKUŠ
LJUBLJANA, MESTNI TRG 15

D
E
Ž
N
I
K
I

Na malo!

Na veliko!

Ustanovljena

1839

NAROČAJTE
GRUDOC

RADIO

aparate, sestavne dele ter vsa
navodila Vam nudi najugodnejše

Elektroindustrija

BERGODAC & COMP.

družba z o. z.

Ljubljana

Šelenburgova ulica št. 6/1.

Laneno olje, firnež, emajlne in ostale lake, oljnate barve

in vse v stroko spadajoče blago kupite
dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL, d. z o. z. tovarne olja, firneža, laka in barv
Ljubljana - Medvode. Lastnik Franjo Medić.

Podružnica Maribor - Novi Sad.

Pozor! Ogleđa naj si vsak osebno

novi veliko zalogo vsako-
vrstnega finega usnja v
vseh modnih barvah. — Prvovrstno spodnje usnje
za šivanja in zbita dela nudi za spomladansko in letno
sezono **po zelo nizkih cenah** trgovina z usnjem

FRANC ERJAVEC
LJUBLJANA, Stari trg 11a.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice št. 14.257

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

Brojofav: »Kmetški dom« Telefon 2847

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%,

pri trimesečni odpovedi po 7½%, brez odbitka davka na rente

STANJE VLOG NAD 20.000.000 DINARJEV

JAMSTVO ZA VLOGE presega večkratno vrednost vlog

Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. — Vlačne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja.
POSOJILA daje proti poročilu, na vknjižbo in proti sestavi premičnih in vrednosnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji.

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8 — 12½, in od 3 — 4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 — 12½.

Podružnica v Mariboru, Slomškov trg 3, prtljičje, poleg stolne cerkve.